

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Institutiones Theologiæ Mysticæ, Seu Facilem & practicum modum
Exercitia Spiritualia S.P. Ignatii Loyolæ per octiduum faciendi - item
triduanam recollectionem fructosè instituendi complectens, Et
Sacerdotibus Præcipuè, aut de Sacerdotali Statu suscipiendo
deliberantibus accomodata, Una cum ...

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1680

Exercitia. Secundæ Hebdomadæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48834)

tus, post sex vel septem hebdomades feliciter iterum eodem liberatus sum. *Ideo omnia membra mea confitemini meo Domino, quoniam bonus, quoniam in seculum misericors est eius.*

Hoc anno grave per grandinem damnum in frugibus passus sum; sed si bona à Domino recipimus, mala quatenus pari patientia sustineamus; *Sicut Domino placuit, ita etiam factum est. Sit nomen Domini benedictum.*

Hoc anno graves ab Inimicis meis persecutiones sustinui, graviterque ab iisdem, licet falsò accusatus sum. Sed in omnia mea, DEI providentiæ, & suæ innocentiae confisa, non passer erepta est de laqueo venantium, laqueus contentus & nos liberati sumus. Simili ergo modo vel breviori quoque beneficia annotari poterunt.

EXERCITIA SECUNDÆ HEBDOMADÆ

Proœmium.

POSTquam in priori hebdomade cognovit Exercitans, finis illi à DEO præfixus sit, & quàm longè ab illo aberraverit, ideòque in viam, quæ ducit ad vitam, redire statim ante omnia de peritò Duce prospiciendum est; nam, ut ait S. Franciscus Xaverius dicere solebat, nulla est certior, & tiorque ratio, rectà ac sine errore ad perfectionis apicem perveniendi, quàm peritum itineris sequi Ducem; quem accuratior, & aptiorem Ducem eligere poterit, quàm illum, quem ipse seipso Joan. 8. dixit: *Ego sum lux Mundi, qui me sequens non ambulat in tenebris.* Et iterum Joan. 14. *Ego sum Veritas, & Vita, nemo venit ad Patrem, nisi per me.* Scilicet quæ verba eleganter S. Augustinus in Psal. 109. *Parvum dedit DEO, inquit, ut Filium suum daret demonstratorem suum ipsum viam fecit, ut per illum iret, regentem te, ambulantem per eam.*

Finis ergo & Scopus hujus & posterioris hebdomadæ Imitatio Christi secundum Apostoli ad Rom. 13. *confite-*

dicentis: *Sicut in die honeste ambulemus, non in comessationibus, & ebrietatibus; non in cubilibus & impudiciis; non in contentione & amulatione, sed induimini IESVM Christum.* Quid autem sit Christum induere, pulchrè explicat S. Chrysostomus super cap. 13. epist. 1. ad Corinth. dum ait: *Induere Christum est undique in nobis per sanctimoniam & mansuetudinem Christum in nobis conspicuum esse; homo enim indutus id esse videtur, quod indutus est: appareat itaque in nobis Christus.*

Quid autem in specie imitari præcipuè debeamus in Christo, ipsemet velut in brevi quodam compendio Luc. 9. declaravit dicens: *Si quis vult venire post me, abneget semetipsum, tollat crucem suam, & sequatur me.* Quibus verbis tria officia vel capita, in quibus eum imitari debeamus, complexus est; scilicet *abstinere* per verbum *abneget*, *sustinere* per verba *tollat crucem suam*, & *agere* per verba *sequatur me* indicatum; in his namque totam perfectionem Christiani hominis consistere, ex ipsa natura perfectionis facillè colligitur, cum enim hæc in amore DEI consistat, ut alibi dictum est, amor autem hic per perfectam unionem voluntatum demonstrari debeat, ut scilicet faciat amans semper, quod amato placere novit, hoc ipso primum Christiani hominis officium, *agere* videlicet, & *facere* voluntatem DEI exurgit; nam, ut ipse Christus Matt. 7. dixit: *Non omnis, qui dicit mihi, Domine, Domine, intrabit in regnum celorum; sed qui facit voluntatem Patris mei, qui in celis est, ipse intrabit in regnum celorum.* Quia verò peccata omnia, neque adeo etiam transgressionem voluntatis divinæ, teste S. Augustino in Psal. 38. *facit aut malè ardens cupiditas, aut malè jaceens timiditas*, hinc reliqua duo officia exurgunt, scilicet *abstinere* seu moderari concupiscentiam rerum illicitarum, & *sustinere* seu moderari timorem adversitatum occurrentium, de quibus duobus officijs eleganter iterum S. Augustinus in serm. de S. Vincentio sic discurret: *Duplicem a-ciem producit Mundus contra Milites Christi; blanditur enim, ut decipiat: terret, ut frangat. Non nos teneat voluptas propria; non nos terreat crudelitas aliena, & virtus est Mundus. Ad utrosque aditus occurrit Christus, & non vincitur Christianus.*

Porro quia Christus hæc tria officia per totam vitam quædam docuit, sed *abstinentia* tempore vitæ suæ privatæ, *ad-*
nis ultimo triennio, & *sustinentia* denique in Passione pro-
 clariora exempla & specimina dedit, ideo S. Ignatius quocumque
 in hac hebdomade Christum, prout abstinere & agere de-
 cuit, proposuit; in sequenti verò eundem, prout sustinere
 exempla reliquit, aspiciendum dedit. Finis ergo hujus
 secundæ hebdomadæ est, Christum in abstinendo & agendo
 imitari, prout ex Meditationibus mox subiiciendis clari-
 patebit.

TERTIA DIES.

SCopus hujus diei est, perfectam imitationem Christi in
 vita privata rectè instituenda procurare; nam, ut S. Basilii
 serm. de renunc. dixit, *propter hoc Naturam nostram suscipit,*
ut in se velut tabula quadam Seram nobis Veritatem &
Virtutem depingeret, eamque nobis omnibus tanquam Archet-
ypum imitandum proponeret. Hinc ad hanc similitudinem
 alludens S. Gregorius Ep. 1. de perf. Christ. *Quisque; ait, &*
ta sua est Pictor, & Artifex huius operis est Voluntas, color-
es autem sunt Virtutes, Exemplar Christus esse debet, ut
 ipse de se Joan. 13. dixit: *Exemplum dedi vobis, ut, quæ*
admodum ego feci, ita & vos faciatis.

Tessera:

Gloria magna est sequi Dominum. Eccl. 13.

MEDITATIO I.

DE REGNO JESU CHRISTI.

Hæc Meditatio, ut Ludovicus de Palma in proem. ad
 continet partim finem totum Incarnationis, vitæ, & doctrinæ
 Christi, partim summam totius perfectionis Christianitatis
 quæ est Christi imitatio; hinc, ut S. Bernardus ser. 4. de
 dixit, *omnis nostra Virtus tam longè est à Vera Virtute,*
quàm longè est ab ea forma, quam Verbo & exemplo com-
mendavit Christus præsens in carne. Ut enim origo fontium
 & fluminum mare est, ita scientiarum & virtutum Dominus
 JESVS Christus, inquit idem ser. 13. in Cant. *Quis enim De-*
 minis

mitius virtutum, nisi Rex gloriae in cassum ergo laborat in acquisitione virtutum, qui eas alibi, quam in Christo quaerit, id quod ipse Christus S. Birgittae suavitatis dicens l. 6. c. 27. *Quidam delectat audire opera Mundanorum, & bella Procerum, & cur tali auditu inani occuparis, cum ego sim omnium Dominus, nullaque delectatio sine me in pretio habenda sit. Si cupis audire facta magni Domini, si considerare opera magna, debes utique audire & considerare facta mea, quae intellectu incomprehensibilia sunt, cogitatione stupenda, & auditu admiranda.*

Ut autem titulus hujus Meditationis recte intelligatur, dicendum prius, quid sit regnum DEI, nempe illud nihil aliud esse, quam voluntariam & liberam subjectionem creaturae rationalis ad Creatorem suum; ita enim piissimus Author l. 3. c. 53. indicavit, dum in Persona Christi dixit: *Perfecta Victoria est, de semetipso triumphare; qui enim semetipsum subiectum tenet, ut sensualitas rationi, & ratio in cunctis obediat mihi, hic verè Victor est sui, & Dominus Mundi.* Et hoc videlicet est regnum, de quo Christus Luc. 17. locutus est dicens: *Regnum DEI intra vos est.*

Textus S. Ignatii.

Preludium primum ad constructionem loci nunc erit, ut spectare nos imaginemur Synagogas, Villas, & oppida, quae predicant Christum pertransibat, & sic de locis aliis.

Secundum ad gratiam poscendam pertinens, in hac parte erit, petere à DEO, ne obsurdescamus vocante nos Christo, sed ad sequendum, ac obtemperandum prompti simus.

Punctum I.

Punctum primum esto, proponere mihi ob oculos humanum Regem divinitus electum, cui Principes & Populi omnes Christiani reverentiam & obsequium praestare debeant.

Punctum II.

Secundum est, imaginari, quod audiam illum Regem loquentem ad omnes Subditos: In animo mihi est regiones infidelium universas ditioni meae subicere. Quicumque igitur comitari me velit, paratus sit oportet non alio uti sensu, & affectu, rebusque aliis, quam me utentem conspexerit. In eisdem quoque laboribus, sigillis, & casibus ceteris mecum per-

persistendum erit, ut particeps fiat victoria & felicitatis
nusquisque, prout laborum ac molestiarum socius exi-
terit.

Punctum III.

Tertium erit, considerare, quidnam respondere debeam
Regi amantissimo & liberalissimo fideles Subditi, & quam
prompte ad omnem ejus voluntatem offerre se accinctos. Con-
tra vero si quis non obaudiret, quanto apud homines universos
situperio dignus esset, atque quam ignavus miles appa-
rere mandus.

Pars secunda hujus Exercitij consistit in collatione similitu-
tudinis inter dictum Regem & Dominum IESVM Christum
circa triplex punctum.

Primo sic applicabimus Exemplum: Si terrenus ille Rex
cum bellica evocatione sua dignus est, cui attentio & obsequium
praestetur, quanto magis Christus Rex aeternus, Merito-
dusque toti conspicuus, qui singulos ad se invitat his Verbis:
Mea haec est iustissima voluntas, totius Mundi Dominus
mibi vindicare, inimicos meos debellare omnes, ac ita de meo
in Patris mei gloriam intrare; proinde quisquis eo mecum
venire cupit, laboret mecum necesse est; labori enim praemium
respondebit.

Secundo ratiocinabimur, neminem fore sanae mentis, qui
non cupidissime servitio Christi se totum offerat & adducat.

Tertio judicandum erit, quod ij, qui se obsequiis illius
prorsus duxerint mancipandos, non se ipsos tantum ad laborum
tolerantiam, verum etiam majora & praetiora quaedam
munera oblaturi sint, expugnatam carnis, sensuum, &
morisque proprii & mundani rebellionem. Unde respondet
quisque in hunc fere modum: En, o Rex Supreme, ac Domini
universorum, tua ego, licet indignissimus, fretus tamen gratia
& ope, me tibi penitus offero, meaque omnia tua subditi
voluntati, attestans coram infinita bonitate tua, nec non in
conspectu gloriosa Virginis Matris tuae, totiusque curiae celestis
hunc esse animum meum, hoc desiderium, hoc certissimum
decretum, ut (dummodo in majorem laudem tuae, & obsequium
mei proventum cedat) quam possim proximè te sequar, &
amiter in ferendis injuriis & adversis omnibus, cum servitium

tum spiritus, tum etiam rerum paupertate, si, inquam, sanctissima Majestati tua placeat ad tale me vita institutum eligere, atque recipere.

Hæc meditatio, ut patet, eò præcipuè tendit, ut in genere servemus, Christum sequi, & imitari; ad quem finem et si textus S. Ignatii hæcenus propositus sufficiens videatur, ut tamen eundem facilius sibi applicare possit Sacerdos, poterit supradicto textui hæc, quæ sequuntur, adungere.

Punctum I.

Considera I. Ad quid invitet Christus, nempe ad Regnum Dei dilatarandum, & conservandum, id est, majorem gloriam Dei in omnibus nostris actionibus quærendam, ita ut ipsum non solum perfectè cognoscamus & æstimemus, sed etiam perfectè serviamus, semper faciendo, quod ipse sanctissimo beneplacito magis conforme esse cognoverimus; sic enim Deus verè in nobis regnare, & dominari dicitur. Hunc autem finem Christo propositum fuisse, ipse Jo. 8. indicavit dicens: *Ego non quæro gloriam meam, sed ejus qui misit me Patris.*

Considera II. Quàm altus, & verè appetendus sit hic finis; cum cognosces, si infinitam dignitatem, potentiam, sapientiam, bonitatem, immensitatem, & æternitatem Dei accuratius ponderaveris; ex harum enim perfectionum consideratione intelliges, quemadmodum nihil excellentius reperiri, imò nec excogitari potest, quàm Deus, ita nec finem excellentiorem appeti posse, quàm gloriam & beneplacitum illius. Hinc præclare S. Chrysostomus l. 2. de compunct. cord. ait: *Si omnino dignus fueris agere aliquid, quod Deo placeat, aliam adhuc præter hoc ipsum, quod placere merueris, mercedem requiris? verè ignoras, quàm bonum sit placere Deo: si enim scires, nunquam aliquid mercedis aut muneris extrinsecus appeteres.*

Considera III. Si Aulici hujus mundi tanta cum fidelitate & alacritate Regibus & Principibus mundanis serviunt, eorumque beneplacitum quærunt, quid te facere par sit, qui Domini infinitis dignioris servitio te mancipasti. An non te ipsum eisdem, quibus olim duo Aulici, teste S. Augustino l. 8. Confess. c. 6. se alloquebantur, verbis ad Deo perfectius

deinceps serviendum excitabis: *Dic, quaso te omnibus istis laboribus nostris quò ambimus pervenire? quid quarimus? cuius rei causa militamus? majorne esse poterit spes nostra in palatio, quam ut amici Imperatoris simus? Et ibi, quò non fragile, plenùmque periculis? Et per quod pericula pervenitur ad grandius periculum? Et quamdiu istud erit amicus autem Dei, si voluero, ecce nunc fio. Colloquium ad SS. Patronos.*

Punctum II.

Confidera I. Quòd aliud adhuc efficacissimum medium tibi Christus offerat ad supra dictum finem obtinendum, gloriàmque ac regnum Dei quærendum, scilicet Exemplum suum, quo tibi ostendit, quomodo & in quibus potissimum gloriam Patris sui quædere debeas, nam, ut S. Augustinus vera Relig. rectè advertit, *tota vita Christi in terra per hominem, quem gessit, disciplina morum fuit; omnia enim bona mundi Christus contempsit, quæ contemnenda docuit. Et omnia mala sustinuit, quæ sustinenda præcepit, ut nec illis quæreretur felicitas, nec in istis infelicitas timeretur.*

Confidera II. Si S. Augustinus l. 1. Conf. c. 2. de se ipsa fatetur: *Exempla servorum tuorum, quos de nigrii lucida Et de mortuis vivos feceras, congesta in sinum cogitatione mea urebant, Et absolvebant gravem torporem, ne in ima vergeremus, Et accendebant nos valde. Quare majorem efficaciam apud te habere debeat exemplum Christi, qui omnes illos servos sanèitate & ferreè infinities superat, & præterea per imitationem suam ad tantam sublimem dignitatem promoveri te cupit. An non merito ad illius imitationem te S. Gregorij Naz. orat. 40. in Passione præclarâ sententiâ excitabis: *Simus ut Christus, quoniam Christus quoque sicut nos: efficiamur Dii propter ipsum, quoniam ipsam ipse quoque propter nos homo factus est.**

Confidera III. Quomodo hætenus exemplum hoc imitari studueris, & imitari deinceps velis. Exclama proinde Ethai Gethæo 2. Reg. 15. *Visit Dominus, Et visit Dominus meus Rex, quoniam in quocunque loco fueris, Dominus meus Rex, sive in morte, sive in vita, ibi erit servus tuus.* Colloquium ad B. Virg.

Punctum III.

Confidera I. Cùm plerique homines ad seruiendum domini temporalibus spe lucri incitentur, quomodo nec hoc motivum tibi deesse patiatur Christus, sed liberalissimè promittat, te quemadmodum laborum & tolerantia socius fueris, ita præmium quoque, gaudiùmque secum participaturum; id quod S. Paulus quoque Corinthijs 2. c. 1. in memoriam revocavit dicens: *Sicut socij Passionum estis, ita & consolationis eritis.*

Confidera II. Si famuli terrenorum dominorum pro tam vili mercede tam graves labores suscipiunt, aliàque difficillima opera tam alacriter perficiunt, quantò majori alacritate ac constantia tu jugum suave Domini & onus leve Domini Dei tui, qui est ipse merces tua magna nimis suscipere, & portare debeas; ne illam pij Authoris in persona Christi factam increpationem audire debeas: *Vile pretium quaritur, pro vanare, & parva promissione, diu noctuque fatigari non timeatur. Sed proh pudor! pro bono incommutabili, pro præmio inestimabili, pro summo honore & gloria interminabili vel ad modicum fatigari pigritatur. Erubescere ergo serve piger & querulose, quòd illi paratiores inveniantur ad perditionem, quam tu ad vitam. Equidem sua spe nonnunquam frustrantur, sed mea promissio neminem fallit, nec confidentem mihi dimittit inanem.* l. 3. c. 3.

Confidera III. Si tria motiva hæcenus proposita quævis meritò movere possunt ad Christum sequendum, quantò magis te movere debeant, ut qui inter primarios Famulos, quibus officium omnium divinorum divinißimum commissum est, scilicet cooperari Deo in salute animarum ex speciali gratia & beneficio assumptus es. Vide proin, quæ ratione vocationi & beneficio tanto respondere velis, te quo iterum Deo per colloquium à S. Ignatio supra in textum formatum in perpetuum servum consecra.

MEDITATIO II.

DE NATIVITATE CHRISTI.

In priori Meditatione factum quidem fuit propositum
ini-

imitandi Christum, sed in genere duntaxat; quare cum magis efficacia sunt decreta, quæ ad particulares actiones se extendunt, in hac & sequentibus meditationibus paulò aptius demonstrandum est, quibus in rebus Christum præcipue imitari debeamus, & quomodo tria officia hominis Christiani, scilicet *abstinere, sustinere, & agere* docuerit. Quia autem primum officium, *abstinere* videlicet, in Nativitate, quæ prima illius in mundum ingressi doctrina fuit, potissimum docuit, ideò omisâ, brevitate causa, meditatione de Incarnatione, quam S. Ignatius meditationi de regno Dei subjecerat, de Nativitate duntaxat velut solenni Christi principio meditatio instituitur.

Textus S. Ignatij.

Prælium primum ex historia dependet, quæ recensenda est ab egressu B. Virginis ex oppido Nazareth. quo scilicet modo jam nono mense gravida, & insidens asina (ut potest meditari licet) ac Ioseph comes cum ancillula & bove profecti sunt Bethlehem, tributum à Cesare exactum pro se soluturi.

Secundum verò deducendum erit ex consideratione itineris, asinatâ ejus longitudine, obliquitate, lenitate, & asperitate passim occurrente. Deinceps etiam Nativitatis locum mirabimur, spelunca similem, latum & angustum planum & erectum, commodè & incommodè paratum.

Tertium continet gratia postulationem, ut intimo cognoscam, quo pacto Filius Dei, meâ causâ, sit homo factus, & ardentius ipsum amem, & abhinc sequar studiosius.

Punctum I.

Punctum primum est, aspectus personarum, ut Virginiæ Disparæ & Conjugis Ioseph cum Famula & Christi Domini, ut Infantis nunc primum nati: inter quos me adesse fingam tanquam pauperculum, eorum ut cunque necessitatibus cum reverentia maxima famulantem, ac inde, quid ad mercedem emolumentum à tali spectaculo possit, dispiciam.

Punctum II.

Secundum conficitur ex verbis, quæ ibidem fiunt, & rehexione fructuosa.

Punctum III.

Tertium ex negotiorum, qua illic geruntur, inspectione, praestiteris, laborum & causarum, ob quas summus omnium Dominus in summa natus sit egestate, laturus quoque in hac vita cum perpetua paupertate labores, famem, sitim, aërum, frigus, opprobria, verbera, & crucem tandem subiturus, idque mei causa, unde per singulas studebo proventum aliquem spiritualem colligere. Hac demum concludenda erunt in isto colloquio, & finiro cum Pater noster.

Haecenus textus S. Ignatij, ex quo ut fructus Sacerdoti proprius hauriri queat, poterunt sequentia puncta adjungi,

Punctum I.

Considera I. Cur Christus praecipue in hunc mundum veniit, & cum talibus circumstantijs nasci voluerit, videlicet ut, quia ipse est aeterna Patris sapientia, homines quoque caelestem sapientiam tam paucis cognitam, & quasi nihili ultimam doceret. Hinc Luc. 2. Sapientia & aetate crevisse, id est, magis quotidie ostendisse dicitur.

Considera II. Qualem sapientiam docuerit Christus, illam videlicet, de qua pius Alceta l. 1. c. 1. dixit: *Ista est summa Sapientia, per contemptum mundi tendere ad regna caelestia*; nam, ut l. 3. c. 32. ait, *Valde vilis & parva, & pene oblivioni tradita videtur vera caelestis sapientia, non sapiens alta de se, nec magnificari quarens in terra, quam multi ore tenui pradicant, sed vita longe dissentunt, ipsa tamen est pretiosa margarita à multis abscondita.*

Considera II. Si, ut S. Ambrosius in S. de B. Virg. dixit, *primus discendi ardor est nobilitas Magistri*; quanta cum alacritate tu sapientissimum hunc Magistrum audire debeas, qui ultrò te & alios homines ad scholam suam illis sapientiae verbis prov. 8. invitat: *Nunc ergo filij audite me, Beati, qui custodiunt vias meas. Audite disciplinam, & esote sapientes, & nolite abjicere eam. Beatus homo, qui audit me, & qui vigilat ad fores meas quotidie (considerando vitam & doctrinas meas) & observat ad postes ostij mei. Qui me invenerit, inveniet vitam, & hauriet salutem à Domina.* Colloq. ad SS. Patronos.

Pun-

Punctum II.

Confidera I. Quam præclarè contemptum mundi Christus in Nativitate sua docuerit, dum scilicet omnia, quæ mundus tantoperè suscipit, quærit, & amplectitur, repudiavit, & paupertatem pro divitijs, tribulationes & labores pro voluptatibus, vilipensionem pro honoribus elegit, uti omnes Nativitatis circumstantiæ testantur.

Confidera II. Quas ob causas hæc omnia præ mundi delictijs elegerit, scilicet quia per infinitam sapientiam suam clarissimè cognoverat vanitatem rerum mundanarum, et altera verò parte pari claritate intellexerat, quàm longè aptiora media ad gloriam divinam, propriamque ac aliam salutem procurandam forent, paupertas, afflictio, contemptus, & similia, ut quæ hoc ipso, quòd hominem à terrenis rebus abstrahant, ad cœlestia bona desideranda, querenda, & amplectenda inclinant, ut adeò meritò cum Salomone sap. 7. dicere queat: *Venerunt autem mihi omnia bona pariter cum illa, & innumerabilis honestas per manus illius.*

Confidera III. An non hæc causæ sufficientes meritò estimari debeant ad te quoque permovendum, ut cum S. Paulus ad Philip. c. 3. omnia, quæ tibi mundus hæctenus obtulit, aut etiamnum offert, detrimentum facias, & arbitreris ea stercorea ut Christum ac ejus similitudinem lucrifacias, nam ut rectè S. Augustinus S. 1. de convers. S. Pauli pronuntia- vit, *quisquis in Christum credidit, ipsum intueri debet, cetera creatura vilescat, ut Creator in corde dulcescat.* Colloquium ad B. Virginem.

Punctum III.

Confidera I. Cur Christus primo loco Nativitatem suam Pastoribus manifestare, eosque ad præsepe evocare voluerit, videlicet ut hoc facto indicaret sapientiam, quam ipse, ut dictum, in Nativitate sua docuerat, Pastoribus spiritualiter specialiter necessariam, atque adeò ab his ante alios ad discendam esse, ut qui olim post suum ex hoc orbe discessum veram sapientiam homines docturi sint, atque adeò præ eandem bene didicisse debeant.

Confidera II. Si illi discipuli, qui meliora ad artem ali-

quam addiscendam talenta sunt nacti, ideoque à Magistris
pluribus estimantur, & amantur, atque in successores deputan-
tur, merito non leves stimulos habere creduntur, ad majo-
rem in ea arte addiscenda diligentiam adhibendam; quan-
to enim fervore tu à Christo sapientiam hanc cœlestem, &
scientiam Sanctorum addiscere debeas, ut qui ex tot milli-
bus electus es ab illo, ut ei in officio Magistri succederes, &
tam præclara eum in finem talenta & media accepisti.

Considera III. Quomodo te hactenus in hac schola gesse-
ris, & quantum profeceris; & si quidem negligentem te
fuisse deprehenderis veniam supplex pete, & emendationem
seriam firmiter promitte, per colloquium ad Christum.

CONSIDERATIO

DE CURA SUI IPSIUS.

Considera I. Quid requirat hæc cura, scilicet in ge-
nere, ut tuæ animæ salutem ante omnia cures; in specie ve-
ro sequentia diligenter observes. Et primò quidem purita-
tem conscientie maximam procures, atque adeò ab omni
non mortali duntaxat, sed veniali etiam peccato pro viri-
bus abstinere. II. Ut virtutes statui tuo convenientes scias,
& studiosè exerceas, quales respectu Sacerdotis sunt chari-
tas Dei, Zelus animarum, Devotio, Castitas, Temperantia,
Humilitas, Constantia. III. Ut Exercitia spiritualia, puta
Missæ sacrificium, Oratio vocalis, lectio spiritualis, Exa-
men Conscientie, Preces matutinæ & vespertinæ cum omni
diligentia, id est, integrè, devotè, & reverenter peragantur.
IV. Ut quotidianæ à te actiones cum purissima intentione
fiant, ne serò nimis cum Apostolis queri debeas: *Præceptor,*
tu anote laborantes nihil cepimus. V. Ut suo tempore di-
ligenter recollectiones instituas, retiâque reficias, audiens
Christi imperium Marc. 6. *Venite seorsum in desertum lo-
cum, & requiescite pusillum.* Examina proinde, quomodo
hæc quinque capita observaveris, & observare deinceps
velis.

Considera II. Cur istam tui ipsius curam strenuè suscipere,
& gerere constanter debeas, videlicet I. Quia sic Deus re-
quirit, mandans, ut proximum tuum, sicut te ipsum diligas,
quod

quod minime profectò præstares, si illius salutem, tuâ negligentiâ, procurares. II. Quia sic Christus docuit Matt. 16. dicens: *Quid prodest homini, si mundum universum lucretur, animam verò suam detrimentum faciat?* III. Quia ad ipsam graviter SS. Patres hortantur. Inter quos præclare S. Bernardus lib. 1. confid. c. 5. ad Eugenium Papam scribens sic loquitur: *Si totus vis esse omnium, instar illius, qui omnia factus est, laudo humanitatem, sed si plena est, quomodo autem plena te excluso? Et tu homo es, ergo ut intelligas sit plena humanitas, colligat te intra se finis, qui neque recipit, alioquin quid prodest tibi juxta verbum Domini, si universos lucretis, te unum perdens? quid solus fructus dari munere tui? memento proinde; non dico semper, dico sæpe, sed vel interdum reddere te ipsum tibi.* Quod ipsum alibi similitudine conchæ eleganter declarans, lib. 18. in Cant. sic loquitur: *Quamobrem si sapias, concham exhibebis, et non canalem; hæc siquidem penè simul, et recipit, et refundit; illa verò, donec impleatur, expectat, sic, quod superabundat, sine damno communicat.* In eodem sensum Eucherius in epist. Paræni. loquitur, dicens: *Primus apud nos curas, quæ prima habetur, obtineat, secundasque sibi sollicitudinis partes salus, quæ summa est, recipiat. Hac nos occupet in præsidium ac tutelam sui, jam non planè prima, sed sola. Omnia vincat eo studio, quo præcipua omnia.* IV. Quia & salus aliena hanc propriam curam suadet; cum enim, qui sibi nequam est, nemini bonus esse possit, ut commune proverbium habet, quomodo alteri salutem procurabit efficaciter, qui suam negligit? an non audiet ab illis, quibuscum agit: *Medice, cura te ipsum?* V. Quia & ipsa ratio eam exigit, dictans, charitatem à se incipere. Unde præclare iterum S. Bernardus lib. 18. in Cant. *Ego, inquit, nullum ad salutem pietatis gradum gradui anteponendum censeo, quem sapiens Eccl. 30. præcipit dicens: Misereere animæ tuæ placens Deo. Propterea inquit Apostolus ad Hebr. 13. abundantius observare oportet nos ea, quæ audivimus, ne fortè peresluamus. Benignitiam Filij sæculi eandem doctrinam passim exemplo suo docent, ut qui, recte quotidianâ experientiâ, proprium lucrum*

& commodum vel omnium actionum suarum cynosuram spectant, unde merito potest Sacerdos timere, ne, si sui ipsius curam negligat, iterum Christum audiat objicientem sibi, filios scilicet prudentiores esse lucis filijs. VII. Denique natura ipsa in omnibus plantis & alijs viventibus id confirmat, ut quæ non ante, generare, aut semen communicare incipiunt, quam ipsa perfectionem suam intrinsecam acceperint. Merito ergo Sacerdos salubre Siracidis c. 29. consilium sequatur: *Recupera proximum secundum virtutem, & attende, ne incidas, in errorem scilicet eorum, qui præpostero Zelo sic alienæ salutis curam suscipiunt, ut suæ vel nullam, vel exiguam gerant.*

Considera III. Quænam hæc impedienda te impediverint, quò minus accuratam tui ipsius curam gereres. Tria præcipue reperies. Primum est, *defectus luminis*, quo perfecte cognoscas, & bene ponderes, ac apprehendas, in quo ordinata charitas consistat; unde motiva in priori puncto proposita diligenter consideranda sunt, & alias etiam in meditationibus cum Deo frequenter de hac materia agendum erit, ut experiaris in te, quod sponsa Cant. 1. de se ipsa loquitur dicens: *Introduxit me Rex in cellam Sinarum, & ordinavit in me charitatem.* Secundum est, *Inordinatus zelus*, quo scilicet multa opera suscipimus, non ut proximo proficimus, sed ut laudem & famam nobis conciliemus; hinc enim fit, ut totos nos ejusmodi operibus impendamus, aliæque opera ad propriam salutem pertinentia vel omnino negligamus, vel certe decurtemus, aut obiter duntaxat, & sine fructu peragamus. Quod impedimentum proinde per rectificationem intentionis removendum est; si enim nihil aliud in omnibus actionibus nostris, quam Dei beneplacitum queramus, hoc ipso etiam non alio modo, quam qui ipsi placet, proximi salutem procurare desiderabimus, qualis modus autem utique non est, ut proximo cum detrimento nostræ salutis serviamus. Unde verus Operarius prudentes Virgines Mat. 25. imitatur, quæ cum fatuæ oleum peterent, quod ipsæ sine dispendio suo se dare non posse advertebant, audacter negarunt dicentes: *Ne forte non sufficiat nobis & vobis, ite potius ad vendentes, & emite vobis.* Tertium est, quod multa nimis negotia simul suscipiantur; hinc enim

M

fit,

fit, ut, quemadmodum S. Gregorius I. Past. c. 4. advertit
*impar inveniat ad singula, qui confusa mente dividit
 ad multa.* Quare pro hoc impedimento removendo bene
 advertenda, & observanda est doctrina Ludovici de Pom-
 tom. 3. tr. 4. c. 9. asserentis, fervorem non tam in eo poli-
 tum esse, ut multa quis complectatur, quam ut officium cu-
 rà fiat. Hinc cum Moyses in hoc genere excedere videretur,
 à socero suo Jetro Exod. 10. audire debuit: *Non bene-
 rem facis, stulto labore consumeris.* E contrario verò De-
 ipse, licet mundum unico momento creare potuisset, man-
 per sex dierum intervallum absolvere, ut vel hoc suo exco-
 plo doceret, quantopere cupiat ab ijs, qui minorem mun-
 dum, id est, hominem creare, seu in primævum suum statum
 reducere desideret, nihil præproperum & inordinatum, sed
 omnia in mensura & ordine fieri, ne locū alioqui habeat
 Iud Salomonis essatum: *Totum spiritum suum profertur
 tus, sapiens differt, & reservat in posterum.* Certè hæc
 ter primas fraudes dæmonis, quibus fructum & salutem no-
 stram impedire conatur meritò numeranda est; quam ju-
 olim Exod. c. 5. Pharaoni quoque inspiravit, dum eidem sug-
 gessit, ut Israëlitas multitudine laborum opprimeret, ut
 Deo sacrificarent. Ne ergo in hanc fraudem incidat Sacer-
 dos, dicat cum S. Davide ps. 21. *Erue à frumina Deus
 manam meam, & de manu canis (infernalis) unicum meum.*
 itaque deinceps sui ipsius curam gerat, ut verè dicere
 eodem Psalmista ps. 119. possit: *Anima mea in manibus
 meis semper:* quia, ut bene notat S. Bernardus l. 3. de vigi-
 Nat. *sicut, quod in manibus tenemus, non obliviscimur fac-
 lè, sic nunquam oblivisci debemus negotium animarum no-
 strarum, & illa cura principaliter in cordibus nostris cogere
 debet.*

MEDITATIO III.

DE VITA PRIVATA CHRISTI.

Et si S. Ignatius pro ijs, qui Exercitia longiori tempore
 cturi sunt, plures meditationes de vita Christi, puta de
 sentatione illius in templo, de fuga in Ægyptum &c. pro-
 scripserit, quia tamen hæc divisio pro octo diebus
 tatur.

tant est facta, ideò, cum omnes meditationes hujusmodi tam actò tempore absolvi non queant, in compendio quodam omnes illæ meditationes sub titulo privatæ vitæ tradi possunt. Unde sicut in priori meditatione perpensum est, quomodo Christus primum Christiani hominis officium docuerit, scilicet *abstinere*, ita in hac considerandum est, quomodo etiam alterum officium, *agere* videlicet, monstraverit. Quia verò duplex Christi actio fuit, privata scilicet, & publica, priorem in hac mediatiōe, posteriorem sequenti die considerabimus.

Præludium I. erit, Christum nunc circumcisum, nunc in templo oblatum, nunc in Ægyptum fugientem, nunc in templum Jerosolymitanum ascendentein, nunc in Nazareth cum Patre laborantem intueri.

Præludium II. Petere gratiam, ut vitam Christi occultam ritè cognoscere, ac æstimare, & pro viribus imitari queas.

Punctum I.

Considera I. Quid Christus à primo instanti Nativitatis usque ad trigessimum annum egerit, id nempe, quod S. Lucas c. 2. tribus verbis istis: *Et erat subditus illis*: indicavit; verè enim, si totam hanc illius vitam (quam cum proximo adhuc publicè conversari non cœperat, occultam voco) nihil magis, quàm obedientiam æterno Patri, & Parentibus terrenis exhibere studebat, uti ex circumcissione, oblatione in templo, fuga in Ægyptum, ascensione ad templum Jerosolymitanum, commoratione tant diuturna in Nazareth patet.

Considera II. Quibus in rebus potissimùm hanc obedientiam exerceverit, nempe ut faceret semper, *quæ* Patri cœlesti & parentibus terrenis placere cognoverat, & *quomodo* placebat, & *quia* illis placebant, & ideò meritò Encomium illud: *Bene omnia fecit*: Marc. 7. postea audivit.

Considera III. Quàm præclarum sit hoc elogium, & quàm à te quoque & omnibus hominibus apperendum, utpote in quo summa perfectio continetur, cum, sicut arbor bona ex fructibus bonis cognoscitur, ita perfectus quoque Christianus ex quotidianis actionibus ritè peractis dignoscatur, ut adeò meritò illuminatus quidam Asceta dixerit,

summam Christiani hominis perfectionem in hoc consistit, ut quotidianas actiones bene perficiat. Unde ad hanc perfectionem ipse quoque Christus Matt. 12. invitavit dicens: *Estote perfecti, sicut & Pater Vester celestis perfectus est*: per quæ verba utriusque non voluit nos in substantia perfectione similes esse, sed ut sicut ille cuncta, quæ creata viderat esse valde bona. G. c. 1. ita & nos illum in hoc imitari studeremus. Vide proinde, quomodo hac in parte Christum imitari studueris, & deinceps velis. Colloquium SS. Patronos.

Punctum II.

Considera I. Quem fructum Christus ex hac sua vita culta tulerit, scilicet quod creverit ætate, sapientia & gratia apud Deum & homines, non quidem augmentum veritatis sapientia & gratia capiendo (cum à primo vitæ instanti in gradu hæc omnia possederit) sed eam pro nostra imitatione magis in dies manifestando.

Considera II. Quam verè hunc fructum sperare etiam possis, si omnia tua opera bene facere studueris; nam etiam iam cresces I. *Ætate non materiali duntaxat, sed etiam spirituali, de qua S. Gregorius l. 4. mor. c. 12. dixit: Vita Christiana dies sunt virtutes singula; menses autem multitudinea facta virtutum.* Unde, ut idem l. 21. moral. c. 13. dicit: *Electis, cum foris ætas corporis, intus, si ita dicere liceat, crescit ætas virtutis. Senectus quippe Generabilis est diuturna, teste Salomone sap. 4. Neque annorum numerus computata; canis autem sunt sensus hominis, & ætas senectutis Vita immaculata.* II. Pariter cresces sapientia: hæc nihil aliud sit, quam rerum cœlestium sapida scientia, id est, non in nuda cognitione earum consistens, sed in studio sectandi conjuncta; quis autem hanc sapientiam magis possidet, quam qui opera quotidiana, quæ sola sequuntur nos post mortem, & præmium cœlestis sollicitant, bene studet? Sed & III. *Gratiâ apud Deum & Cœlites crescit cum perpetuam illis laudem per talia opera, gratissimum obsequium præstet, ut bene S. Augustinus in ps. 150. dicit: Vis semper laudare Deum? benefac omnia, & facis, & semper laudasti Deum.* Unde hi potissimum

judicio *Benedicti* vocabuntur, & ad regnum Patris possidendam à Christo citabuntur. IV. denique etiam *gratiâ* ad *hominem* crescet; tum quia si talia opera pro ipsis & defunctis offerat, magna & multa illis beneficia à Deo impetrabit, atque adeo hoc ipso etiam amorem & gratiam merebitur; tum quia, ut Thomas Kemp. l. 1. c. 25. bene advertit, jucundum valde & dulce est, videre fervidos & devotos Fratres, bene morigeratos & disciplinatos. Quos omnes fructus breviter & bene complexus est, qui dixit per talem occultam vitam summum Deo & Cœlitibus obsequium, summum ipsi operanti in hac & altera vita gaudium, summum defunctis & viventibus auxilium exhiberi, & procurari.

Considera III. Quàm rectè triplex hoc motivum triplici funiculo, qui difficilè rumpitur, comparetur, atque adeo & te, qui ratione vocationis ad majorem perfectionem tenentis merito obligare debeat ad singulare studium bonis operibus ritè perficiendis impendendum. Colloquium ad B. Virginem.

Punctum III.

Considera I. Quæ media adhibere possis, & debeas ad vitam hanc occultam ritè addiscendam, nempe ut Christum in omnibus suis actionibus & vita *Spectatorem*, *Adjutorem*, *Instructorem* seu *Magistrum*, *Consolatorem*, & *Præmiatorem* adhibeas, dicâsque cum pio Poëta:

Tu Consolator, Merces, Spectator, JESU,

Tu meus Adjutor, tuque Magister eris.

Considera II. Quàm efficax sit hoc medium ad actiones tuas quotidianas summa cum perfectione obeundas: Si enim Spectatorem, & talium maximè, à quibus copiosum præmium sperari potest, præsentia & aspectus, tantopere excitat Actores aut Artifices, ad personam suam aptissimè representandam, operâque sua exactissimè faciendam, quanto magis tu opera tua perfectissimè absolvere conaberis, si memineras, te Christum, cujus solius præsentia & præmia, omnium hominum præsentiam & mercedem infinities superat, non Spectatorem & Præmiatorem solum, sed etiam Adjutorem, qui gratiâ suâ & cooperatione juvet; & Magistrum,

qui exemplo suo præeat, & instruat: & Consolatorem, in difficultatibus occurrentibus præsentiam suam & consolatione roborer, & soletur, habere.

Confidera III. Cum opera Sacerdotis hoc ipso, quod vino Ministerio immediatè sit consecratus, ex se præstantiora longè sint, quàm aliorum hominum, quàm æquum est, quemadmodum etiam sæculares Artifices majorem diligentiam in preciosioribus operibus adhibent, in quoque omnem conatum in quotidianis tuis actionibus perfecte obeundis præstes, illud S. Davidis 1. Paralip. c. 29. modo usurpauit: *Totis viribus preparavi impensius domini* (seu opera mea quotidiana perfeci) *non enim mihi preparatur habitatio (& actio) sed Deo.* Colloquere ad Christum, pro Spectatore, Adjutore, Magistro, Consolatore, & Præmiatore denuò ipsum eligendo.

Materia Lectionis.

Ex libro 2. de imitatione legi hoc die poterit cap. 1.

Ex libello Exercitiorum verò legi possunt Regulae de electione; non quidem eo fine, ut status (si quidem iam electus sit) de novo eligatur, sed ut in alijs etiam occurrentibus negotijs adhibeantur; modò omnia semper eligens metatur ex Dei honore, nullo habito respectu ad proprias conditiones, maximè temporales, ut intentio semper in Deum directa sit, nec ob aliquid terrenum inflectatur.

Præcipuè autem S. Ignatius has regulas circa emendationem & ordinationem status observandas esse ait, ita, ut si quis matrimonio junctus, vel officio dignitatis Ecclesiæ adstrictus est, regularum harum adminiculo, sedulo colligat, quàm amplam domum & familiam æquum sit habere: quibus eam modis tractare & administrare conveniat, quibus instruere verbis & exemplis: quantum præterea possit facultatibus sumptum facere liceat in usus proprios vel domesticos: quid rursus pauperibus erogare, vel impendere pijs operibus deceat, nihil affectando aliud, quàm quærere, nisi quod honorem Dei, & salutem suam præstet. Hoc enim unusquisque sibi persuasum habeat, tantum se studijs spiritualibus promoturum esse, quantum ab animæ sui ipsius, & commodi proprii affectione sese abstraxerit.

Cæterum ipsas regulas, modumque eligendi, & alia ad electionem ritè instituendam pertinentia partim in ipso libello Exercitiarum, partim in parte prima hujus instructionis fufius legi possunt.

Materia Scriptionis.

Cùm nihil æquè necessarium & decens videatur, quàm ut dignitatem statûs sacerdotalis, & vocationis suæ excellentiam ritè cognoscat Sacerdos, ne alioqui de ipso dici queat, quod S. David de homine dignitatem suam non cognoscen- te ps. 48. dixit: *Homo (& Sacerdos) cùm in honore esset, non intellexit, propterea comparatus est jumentis insipientibus, & similis factus est illis.* Meritò consultum videtur, ut semper in memoria, aut certè ad manum habeat breviusculas quasdam sententias, quibus SS. Patres sacerdotalis dignita- tis magnitudinem exprimere sunt conati, quare non inuti- lem laborem suscipiet, si hodie paucas ejusmodi sententias sibi conscribat, quales exempli gratiâ sequentes esse possunt.

I. Sacerdotium est summa bonorum omnium, qua in homi- nibus consistunt. S. Ignatius ad Smyrn.

II. Qui bene præsumt, Presbyteri, duplici honore digni habeantur, maxime qui laborant in verbo & doctrina: S. Paulus 1. Tim. c. 5.

III. Tantùm interesse debet inter Sacerdotem & quem- libet virum probum, quantum inter calum & terram di- scriminis est. S. Isidorus Pelus. l. 2. ep. 205.

IV. Quanto anima corpore præstantior est, tantò est sacer- dotium Regno excellentius. S. Clemens l. 2. c. 34.

V. Aurum non tam pretiosus est plumbo, quàm regia po- testate altior est dignitas sacerdotalis. S. Ambrosius l. 2. de dign. dist. 36.

VI. Verè veneranda Sacerdotum dignitas, in quorum manibus Dei Filius velut in utero matris incarnatur. S. Augustinus hom. 2. in ps.

VII. Omnium quidem bonorum magna est gratia, inter omnes autem maxima est sacerdotalis dignitas, si quis eam immaculatè custodiat. S. Chrysostomus hom. 15. in Matt.

VIII. Honorate Sacerdotes, ut Patres, ut Dominos, ut be- neficos,

nesicos, & benevivendi Authores. S. Clemens l. 7. contra
Apost. l. 32.

IX. Sacerdotes merito non modo plus Revereri debentur
quam vel Principes & Reges; Sed etiam majore honore
quam parentes proprios honestare. S. Chryostomus l. 3. de
Sacerdotio.

X. O Sacerdos Dei altissimi, si altitudinem cœli contem-
pleris, altior es: si pulchritudinem solis & lunæ, pulchrior
es: si discretionem Angelorum, discretior es: si omnium
Dominorum sublimitatem, sublimior es: Solo Deo & Crea-
tore tuo inferior es: Cassand. in Cathal. gloriæ.

XI. Quod datum non est Angelis, concessum est Sacerdotibus; hi enim ineffabile efficiunt sacrificij mysterium, & Angeli conficientibus velut famuli assistunt. S. Augustinus.

XII. Grandis dignitas Sacerdotum, sed grandis ruinæ
peccant: lætæmur ad ascensum, sed timeamus ad lapsum.
S. Hieronymus super Ezech. lib. 2.

DIES QUARTA.

Scopus hujus diei est Christum in vita publica, id est, in
conversazione cum proximo rectè instituenda imitari, quæ
est altera pars secundi officij ad Christianum, & Sacerdotem
maximè pertinentis, & in agendo constitui; unde merito
Sacerdos operam dare debet, ut omnia hujus diei Exer-
citia magnâ cum diligentia peragat, scopumque illis pro-
ximum obtinere conetur.

Tessera.

Non degeneremus ab excelis cogitationibus Filij Dei, sed
inferamus crimen gloriæ nostræ. i. Mach. c. 9.

MEDITATIO I. DE DUOBUS VEXILLIS.

Hæc Meditatio cõ potissimum tendit, ut, sicut in medi-
tatione de Regno Dei Sacerdos statuit Christum in genere
qui, ita nunc armilustrum veniat, discatque, contra
hostes in specie, & quibus armis sub vexillo Christi pugna-
re debeat.

debeat, fortiterque se ad bellum accingat. Unde S. Ignatius hanc Meditationem maximi semper faciebat, utpote ex qua ideam totius perfectionis Religiosæ, ipsiusque Societatis IESU fundandæ concepit, ideoque ab alijs quoque eandem Meditationem magna cum contentione & fructu, & quidem, si fieri posset, mediâ nocte, ut tantò collectior mens maneres, institui optabat.

Textus S. Ignatij.

Prælium primum erit historica quadam consideratio Christi ex una parte, & ex altera Luciferi, quorum uterque omnes homines ad se vocat, sub vexillo suo congregandos.

Secundum est, ad constructionem loci, ut representetur nobis campus amplissimus circa Ierosolymam, in quo Dominus IESUS Christus tanquam bonorum omnium summus Dux assistat. Rursum alter campus in Babylonia, ubi se Lucifer malorum & adversariorum Ducem exhibeat.

Tertium ad gratiam petendam illud erit, ut poscamus exploratas habere fraudes mali ducis invocata simul divina opè ad eas devitandas; Veri autem, optimiq; Imperatoris Christi agnoscere mores ingenuos, ac per gratiam imitari posse.

Punctum I.

Punctum primum est, imaginari coram oculis meis, apud Campum Babylonicum Ducem impiorum in cathedra ignea & fumosa sedere horribilem figurâ, & cultuq; terribilem.

Punctum II.

Secundum est, advertere, quomodo convocatos Demones innumeros per totum orbem spargat ad nocendum, nullis circumstantiis & locis, nullis Personarum generibus immunibus relicta.

Punctum III.

Tertium, attendere, cujuscmodi concionem habeat ad Ministros suos, quos instigat, ut correptis, injectisque laqueis & catenis homines primum trahant (quod ferè contingit) ad cupiditatem divitiarum, unde postea facilius in mundani honoris ambitionem, ac demum in Superbia barathrum deturbari queant.

Atque ita tres sunt precipui tentationum gradus in
vitijs, honoribus, & Superbia fundati, ex quibus in alia
tiorum genera omnia praecepta fit decursus.

Similiter ex opposito considerandus est summus, opti-
que Dux noster, & Imperator Christus.

Primum Punctum erit, conspiciari Christum in amo
campo juxta Ierolimam, humili quidem constitutum
sed valde speciosum formam, & aspectu summè amabilem.

Secundum autem est, speculari, quo pacto ipse
Dominus universi electos Apostolos, Discipulos, & Minis-
alios per orbem mittat, qui omnium hominum generum,
tui, & conditioni doctrinam sacram, ac salutiferam
pertiant.

Tertium, auscultare concionem Christi exhortatoriam
ad servos & amicos suos omnes in opus tale destinatos,
eis precipit, ut juvare studeant, quemlibet, ac primo
cendum curent ad spiritualem affectum paupertatis, &
super (si divini obsequij ratio, & electio celestis eos ser-
secundam actu ipso veram paupertatem; deinde ut ad
probrij, contemptusq; desiderium alliciant, unde humili-
tis virtus enascitur. Et ita consurgunt tres perfectionis
dus, scilicet paupertas, abjectio sui, atque humilitas,
ex diametro divitiis, honori, & superbia opponuntur, ac
vites omnes statim introducunt.

Colloquium postea formandum erit ad Virginem beata
implorandamq; est per eam à Filio gratia, ut recipi possit
manere sub vexillo, idq; primò per spiritualem tantum pau-
pertatem, aut etiam in rerum exspoliatione sitam (si qu-
dem ad eam me vocare atque admittere dignabitur) detra-
per abjectionem quoque seu ignominiam, ut ipsum im-
Sicinius, deprecando tamen culpam aliorum, ne contentio
mei tam in alicujus detrimentum, quam in offensam
cedat. Terminabitur primùm hoc colloquium per
MARIA.

Secundum Colloquium ad Christum dirigitur, ut matris
Patre impetret illud idem, subdeturq; in fine Oratio
ma Christi.

Tertiam ad Patrem, ut annuat petitioni, cum Patre
noster.

Pro meliori intellectu hujus Meditationis duo obiter notanda sunt. Primum est, quod S. Pater Ignatius hac similitudine duorum vexillorum usus sit, eò quod illam præ aliis idoneam valde judicaverit, ad Spiritus contrarios detegendos, qui intra nos pugnant, primamque nobis lucem ingenendam pro Spirituum discretione necessariam, ut tantò melius inter bonum & malum distinguere, & huic quidem resistere, illud verò eligere, & sectari valeamus. Alterum est, quod idem Sanctus Pater in hac Meditatione nullam concupiscentiæ carnis, quæ tamen inter potissimos animæ hostes numeratur, mentionem fecerit, eò quod ea duntaxat (ut Suarez to. 4. de Relig. l. 9. c. 5. n. 29. putat) enumerare voluerit, quæ maximè perturbant rectam electionem, suntque divitiarum, honor, & superbia; non autem carnis concupiscentia, cum, quidquid in hoc genere vitiosum est, non cadat sub electionem, sed per se notum sit, eam compesci & frangi debere. Porro ut & hanc Meditationem facilius sibi applicare possit Sacerdos, poterit eam in tria puncta ad hunc tenè modum dividere.

Punctum I.

Considera 1. Quales sint Duces, qui te ad suum vexillum attrahere conantur, videlicet ex una parte Christus Creator, Redemptor ac summus Benefactor tuus, Dux potentissimus, felicissimus, & amantissimus suorum Militum, honestissimum belli sui finem, majorem scilicet DEI gloriam, & tuam ac aliorum salutem habens, & amplissimum denique ac perpetuum præmium promittens. Ex altera verò parte Dæmon infensissimus DEI, & tuus, omniumque hominum Hostis, atque adeò pro fine horum omnium perditionem constituens, & præmij loco milites suos inexplicabilibus tormentis per totam æternitatem excrucians.

Considera 2. Si juxta S. Job testimonium, Militia est vita hominis super terram, atque adeò necessario sub alterutro Duce pugnandū est, an non æquius sit, ut sub Christo omnes optimi Ducis conditiones habente, ex fine tam glorioso, & pro tam magno præmio, quam sub Dæmone contraria omnia habente, & promittente, stipendia merearis.

Considera 3. Si ob allatas rationes quivis homo Christi
vexil-

vexillum jure merito sequi debet, quanto potiori jure & caritate tu Christi castra sequi debeas, utpote quem non modo ad bellum vocare, sed etiam inter præcipuos suos Cæsarum adlegere dignatus est. Vide proin, quomodo te ad hæc ætenua gesseris; & si quidem te Vexillum Christi defertur deprehenderis, vel nunc veniam supplex à Duce Christo pete, atque, ut probrum ex imbecillitate & infidelitate committum fortissimis facinoribus, & generosis victorijs eluas, ad id te conaturum promitte. Colloquium etiam ad SS. Patres & Tronos insitui potest.

Punctum II.

Considera 1. Contra quos præcipuè hostes pugnandum sub vexillo Christi, videlicet contra triplicem Exercitium quem inimicus Daemon contra te & omnes homines eductus divitiarum scilicet, voluptatum, & honorum inordinatum amorem & concupiscentiam; nam, ut rectè S. Jacobus advertit, *unusquisque tentatur à concupiscentia sua abducitur & illectus.*

Considera 2. Quantopere timendus sit hic hostis, ob triplicem causam. 1. Quia tam multas jam victorias à fortissimis quibusque Heroibus reportavit. 2. Quia internus & domesticus hostis est, atque adedò declinari nequit cum, teste S. Scriptura Gen. 8. *Sensus & cogitatio hominis cordis in malum prona sunt ab adolescentia sua.* 3. Quia perpetuum cum eo bellum gerendum est; nam, ut bene advertit pius Author 1. c. 13. *non est homo securus à tentatione, quamdiu vixerit, quia in nobis est, unde tentamur ex quo in concupiscentia nati sumus.*

Considera 3. Si generosi Milites tantò amplius gaudent de hostis potentia & fortitudine, quanto meliorem sibi occasionem oblatam advertunt, insignem Victoriâ, præcæque reportandi, quantopere tu quoque gratulari debeas de tam multiplici & gloriosa certandi & vincendi occasione oblatâ, quòd proinde teipsû ad certamen illis S. Chrysolostomus (de Mart. verbis animare debeas: *Vnde in Christiano Sacerdos) delicatus es Miles, si putas, te posse sine pugna & incere, sine certamine triumphare. Exere Sives, forte dimica, atrociter in prælio isto concerta. Considera patrum*

conditionem attende, militiam nosse: pactum, quod spon-
dit: conditionem, qua accessisti: militiam, cui nomen de-
disti. Colloquium ad B. Virginem, rogando illam, ut, quo-
ntiam ipsa terribilis fuit, & etiam nunc est, sicut castrorum a-
cies ordinata, ita te quoque tuis hostibus terribilem, sua in-
tercessione facere dignetur.

Punctum III.

Considera 1. Quam præclaro exemplo tibi præverit Dux
tuus Christus in certamine contra triplicem hunc Hostem
suscipiendo, dum scilicet post quadraginta dierum in deser-
to commorationem, triplicem cum hoste conflictum susce-
pit, & in primo quidem concupiscentiam carnis, in altero
concupiscentiam honoris, in tertio concupiscentiam divi-
tiarum generosè ac feliciter superavit, ita ut Dux ipse Dia-
bolus cum triplici suo Exercitu eum derelinquere coactus sit,
nequaquam amplius redire ausus.

Considera 2. Quibus armis potissimum usus sit ad hostes
hos superandos, videlicet gladio ancipiti Spiritus, quod est
Verbum DEI, cum, quoties Diabolus ipsum tentavit, eun-
dem sententiâ aliquâ ex S. Scriptura velut Verbo DEI petita
elaserit, & fugarit.

Considera 3. Quam aptus & efficax sit hic gladius ad si-
mitem de iisdem hostibus victoriam reportandam, cum di-
rectè jagulum petat triplicis concupiscentiæ, & oblati leu-
ostentis bonis melioribus falsam & apparentem divitiarum,
honoris, & voluptatum bonitatem vilescere & desipere fa-
ciat. Quam sedulo proinde ac constanter à te maxime, velut
Sacerdote clavem ad Armamentarium Verbi divini seu S.
Scripturæ habente usurpari, aliisque tibi subjectis Militibus
distribui debeat. Maxime verò unam ex sequentibus senten-
tiis usurpando: *Quid mihi est in celo, & à te quid volui su-
per terram? DEVS cordis mei, & pars mea in æternum.* Ps.
72. *Renuit consolari anima mea, memor sui DEI, & dele-
ctatus sum.* Psal. 76. *Delectare, O anima mea, in Domino,*
& absit tibi petitiones cordis tui. Psal. 36. *Absit mihi glo-
riari (& delectari) nisi in cruce Domini nostri IESU Chri-
sti, per quem mihi Mundus crucifixus est, & ego mundo.*
Gal. 6. Excita proinde te ad prælium pulchrâ illâ pij Autho-
ris

ris l. 3. c. 56. sententiâ: *Eja Fratres, pergamus simul, IESUS erit nobiscum. Erit Adjutor noster, qui est Dux noster, & praeceptor. En Rex noster ingreditur ante nos, qui pugnat pro nobis. Sequamur civiliter, nemo metuat terrores, sed parati mori fortiter in bello, nec inferamus crimen nostrum, ut fugiamus à Cruce.* Colloquium ad Christum dicendo cum memorato Alceta: *Domine IESU, sicut dixisti, & promisisti, sic fiat, & mihi promereri contingat. Summi suscepi de manu tua Crucem velut vexillum, & Verbum velut gladium ancipitem ac sanctum, in quo deijciam omnes Adversarios meos: portabo, & portabo eam usque ad mortem.*

MEDITATIO II.

DE TRIBVS CLASSIBVS.

Etiâ hæc Meditatio per commodè subjungitur Meditationi de duobus vexillis; cum enim Miles, postquam Hostium sui fraudes & Machinationes cognovit, & contra eundem fortiter pugnare decrevit, nihil magis necessarium sit, quam ut arma alacriter corripiat, & suum in ipsa acie Ordinem locum à Duce assignatum teneat, rectè S. Ignatius in hac Meditacione diversitatem eorum, qui Christum sequi volunt proponit, ut cognitâ priorum graduum insufficientia ad nem optatum obtinendum; ad tertium & perfectissimum gradum pervenire contendamus, sicque S. Pauli consiliis ad æmulanda charismata meliora adhortantis sequamur.

Textus S. Ignatij.

Preludium primum fiat, propositis historia tribus huiusmodi classibus distinctis, quarum unaquaq; decem milia erunt, & ceterorum alio, quam divini cultus & amoris studio servaverit, nunc autem placatum habere DEVM, & salutem exoptet, sublato utcunque noxio affectu rerum, utpote salutis impedimento.

Secundum est, imaginaria constructio loci cuiuslibet, quo & ideam, meipsum coram DEO, Sanctisq; omnibus assistentem atque perseverantem, cum desiderio intelligam, quoniam pacto ipsi DEO placere queam potissimum.

Tertium est, optata rei petitio, nimirum gratia, per quam id eligam, quod & DEO acceptissimum, & mihi saluberrimum futurum sit.

Prima igitur Classis optat quidem acquisita rei acquirere affectum, ut conciliari DEO possit, sed media, debitaq; admicula toto & ita tempore non admoveat.

Secunda itidem affectum malè ordinatum auferre cupit, sed rem interim mordicus tenere, ac DEVM potius irahere ad votum proprium, quam relicto impedimento, per conducibiliorem Statum ad illam tendere.

Tertia postremo affectum insincerum solens abijcere, rem ipsam vel tollere, vel tenere aequè parata est, prout ad divinum cultum commodius fore, vel ex divino instinctu, vel ex rationis dictamine animadvertit, ac interim omnia relinquens integra, illud tantum versat, & inquirit, nec aliam admittit relinquenda aut retinenda rei acquisita causam, præter rationem ac desiderium divine gloria, ut quam maxima sit.

Colloquia tria subsequenter, ut nuper facta sunt in Meditatione de duobus vexillis.

Hæc Meditatio, ut ex contextu apparet, eò potissimum collimar, ut cognoscat Exercitans, non posse se perfectam paupertatem spiritualem consequi, nisi etiam ad actualem sit dispositus, atque adeò paulatim ad Electionem Statûs faciliorem disponit. Quia tamen Sacerdos, qui hîc præcipuè indiget, Statum sacerdotalem jam elegisse supponitur, ideo ut debitum fructum ex hac Meditatione ipse quoque referat, poterit eandem in sequentem modum peragere.

Punctum I.

Considera I. primam Classem Sacerdotum in eo consistere, quòd Ordinem quidem Presbyteratus, curamque animarum susceperint, sed nulla ad geminum hunc finem obtinendum media adhibere volunt; hinc SS. Missæ Sacrificium, Officium divinum, & similia Exercitia spiritualia tepidè & sine fructu peragunt, Verbi divini prædicationem, & Sacramentorum administrationem obiter & sine legitimo Zelo obeunt, verbo, solo nomine Sacerdotis & Pastoris contenti sunt.

Con-

Confidera II. Quàm periculosum fit in hac Classe versari. Quis enim Dux toleraret Militem, nunquam ad vigilias, bellum, aliâque officia militaria prodire volentem, quis Dominus retineret Famulum, solo titulo Famuli contentum, nunquam autem ad debita servitia præstanda munum applicantem? quantò minùs ergo DEVS tolerabit Sacerdotem, si vitam & opera Vocationi suæ congrua non gerit? an non jure ad Sacerdotem ejusmodi illa Apocalypsis c. 3. verba repetet: *Scio opera tua, quia nomen habes, & vivas, & mortuus es. Esto sigilans, & confirma candelabrum, quæ moritura erant.* Et iterum c. 2. *Memor esto, unde cecideris, & age penitentiam, & prima opera fac; si non venio cito, & movebo candelabrum tuum de loco suo.*

Confidera III. An non & tu hac in Classe fueris; & si tandem in ea te fuisse deprehendas, emendationem serio propone, & sicut olim Alexander Militi nomen quidem Alexandri gerenti, sed nulla egregia facinora præstanti dixit: *nomen Alexandri depone, aut Alexandro digna gere: tu similibus verbis te adhortare: aut Sacerdotis nomen depone, aut Sacerdote digna age: nihil enim prodest, quod aliquis Sacerdos vocetur in nomine, si hoc non ostendit in opere, ut rectè olim in simili casu S. Augustinus Sen. 3. Sanctis pronuntiavit. Colloquium ad SS. Patronos.*

Punctum II.

Confidera I. Secundam Classem Sacerdotum in eo consistere, quòd media quidem ad suam, aliorumque salutem curandam adhibere velint, non autem ea, quæ DEVS imperiores, recta ratio præscribat, sed potiùs, quæ proprius amor & voluntas dicat. Hinc in functionibus suis consolationem & laudem ac formam propriam, quam solum solum quærunt.

Confidera II. Quàm parùm honorificum, imò necesse etiam sit, in hac quoque Classe consistere. Quis enim Militem retineret, suo magis, quàm Ducis arbitrio ac electione pugnare volentem? an non defectu directionis auxiliij à Duce offerendi infeliciter pugnabit? idem autem Sacerdos timere debet, si media à se potiùs excogitata, quàm à DEO & Superioribus præscripta adhibeat. Tunc enim

ritio de eo verificabitur, quod Christus Joan. 15. dixit: *Si quis in me non manserit, mittetur foras sicut palme, & arejet, & colligent eum, & in ignem mittent, & ardet.*

Confidera III. An non & tu in hac classe adhuc hæreas, acque adeo meritò illa Apoc. 3. verba applicare queas: non interio opera tua plena coram DEO meo. *In mente ergo habe, qualiter acceperis (vocationem tuam) & audieris (media, quæ adhibere debeas) & serua, & penitentiam age.* Colloquium ad B. Virginem.

Punctum III.

Confidera I. Tertiam Classem Sacerdotum in eo consistere, ut tam suam, quàm Proximi salutem non tam juxta suum, quàm DEI & Superiorum arbitrium procurare, omniàque ab ijs præscripta media sollicitè usurpare velint, illud Christi præceptum Joan. 15. semper ob oculos habentes: *Ego sum vitis, & os palmite: sicut palme non potest ferre fructum à semetipso, sic nec vos, nisi in me manseritis.*

Confidera II. Quàm multa & efficacia motiva habeas, ut ad hanc Classem pervenire totis viribus contendas. Nam 1. Liberalitas DEI ad hunc Statum te vocantis id exigit, cui par est utique mutua liberalitate respondere. 2. Proprium tuum commodum id suadet; quò enim liberaliorem erga summam Majestatem te præstiteris, tantò eum in te liberaliorem etiam experieris, & in dies magis idoneus eris ad gratias & dona spiritualia uberiora percipienda, ut S. Ignatius suos p. 3. constit. c. 1. §. 22. hortatus est. 3. Ad salutem quoque Proximi promovendam mirè conducit hæc Classis, cum Christus aperte dixerit Joan. 15. *Qui manet in me, & ego in eo, hic fert fructum multum: quis autem magis in eo manet, quàm qui ad exemplum illius non suam in omnibus suis actionibus, sed ejus qui misit illum, voluntatem ac gloriam querit.* 4. Exempla sæcularium quoque non modicè impellunt, quis enim non quotidie videt, quàm efficacia media ad finem sibi præfixum excogitent? quàm fortiter & constanter ea exequantur? potuerunt ergo illi & isti, & tu non poteris?

Confidera III. Quomodo hactenus conatus sis ad hanc classem pervenire, & conari deinceps velis, illam tibi S. Pauli ad

Instru. VIII.

N

li ad

li ad Eph. 4. sententiam ab Ecclesia dictam credens: *Obsecro vos, ut dignè ambuletis Vocatione, quâ Vocati estis, cum omni humilitate & mansuetudine, cum patientia & ceteris. Vocati estis in una spe Vocationis & cetera. Colloquimini ad Christum.*

Consideratio

De Cura Animarum.

Considera I. In quo consistat Cura Animarum, nimirum in hoc, ut veri Pastoris officium impleas, atque ad eum tibi commissas *pascas* SS. Evcharistia, & Verbo divinitus tam in Concionibus & Catechesi, quàm in privata conversatione. 2. Ut eas Oves tuas pro viribus *custodias*, committendo eas frequenter protectioni divinæ, repellendo malignarum occasionum, easque à fraudibus Furis infernalium seu Dæmonis defendendo, ut illicere aliquando possis cum Pastore Christi Joan 17. *Cum essem cum ois, ego servavi eos in nomine tuo. Quos dedisti mihi, custodivi, & nemo ex eis perijt.* 3. Ut ægrotas oves *sanet* per confessiones auditas, per opportunas correptiones, per salutaria media præscripta. Vide proin, quomodo hæc omnia habere observaveris, & observare deinceps velis.

Considera II. Quas ob causas hanc curam Pastoralē debenter suscipere, & sedulò administrare debeas, videlicet Quia DEVS easdem tibi commisit, severam olim rationem exacturus, & ut S. Joannes Apostolus olim Episcopo, cui adolescentem educandum commiserat, dixit, ad te dictum Redde depositum meum. 2. Quia tam caro sanguinis vitæ Christi pretio sunt redemptæ, unde merito S. Cyprianus Borromæus l. 3. c. 2. act. Mediol. f. 837. *Si, inquit, tam diligenter erga pecora diligentia impendunt Pastores illi (qui oves materiales custodiunt) quam, quæso, excusationem habebimus quibus rationales anima concedita sunt, quòd profundi hunc somnum dormimus?* 3. Quia amplissima mercedem promissa pro tali custodia; *scenam magna mercedis est,* ait Gregorius l. 19. mor. c. 16. *à morte eripere carnem quamque morituram, quanti est meriti à morte animam liberare in caelesti Patria sine fine & cetera. Pondera proin ha-*

motiva, & per eadem Zelum tuum sub cinere amoris proprii spiritum exuscita.

Considera 3. Quibus medijs & industriis uti debeas ad curam hanc Pastoralem dignè & fructuosè gerendam, videlicet iisdem, quibus Pastores ovium materialium uti consueverunt. Et primò quidem Amorem specialem erga oves tuas concipiendo; si enim Dæmon olim, cùm à Christo in iudicio rogatus, cur dicere ausus sit, quòd majori impetu in perniciem animarum feratur, quàm torrens violentus per campos rapi consuevit, respondit: *quia tu illas tantopere amas*; quidni eundem amorem tu quoque considerans simili amore accendaris, atque adeò & simili impetu rapiaris ad eas diligentissimè custodièdas. Secundò Vigilantiam velut carnem secum semper habendo, sicque diligenter pericula, quæ ingruere possunt, sollicitè prævidendo, & fortiter removendo. Tertiò Baculum fortitudinis & invictæ constantiæ in manibus semper tenendo, illud Christi Matth. 10. semper ob oculos habendo: *Nolite timere eos, qui occidunt corpus, animam autem non possunt occidere*, nisi per vestram timiditatem & locordiam eis aditus ad illam permittatur. Vide proin, quàm efficacia sint hæc media, & quomodo tu ea hactenus adhibueris, aut adhibere deinceps velis. Colloquium ad Christum.

MEDITATIO III.

DE VITA PUBLICA CHRISTI.

Per Vitam publicam Christi hoc loco nihil aliud intelligitur, quam tres anni ultimi Vitæ Christi, quos in salute Proximi per publicas actiones, puta conciones, sanationes, conversationes &c. procuranda consumpsit, unde Scopus hujus Meditationis erit addiscere, quomodo Christus cum hominibus egerit, & quibus industriis eorum salutem procuraverit.

Præiudicium primum erit, Christum in tertis obambulantem, & prædicantem, aliâque beneficia tam corporalia, quàm spiritualia conferentem inveni.

Secundum erit, petere gratiam, ut hoc Exemplar bene aspicere, & quàm proximè imitari queam.

Punctum I.

Confidera I. Quomodo Christus se ad vitam hanc publicam præpararit, & quid ante curam animarum susceptam observarit, videlicet 1. Per baptismi Peccatoribus præcipue poenitentiam administrati susceptionem, perfectissimam militatem exercuit, ut, quo altius futurum erat prædicationis Evangelicæ ædificium, tanto profundius prius fundamentum jaceret. 2. Non antè, quàm à Patre cælesti mitteretur, illaque vox: *Hic est Filius meus dilectus, in quo mihi complacui*; de cælo audiretur; ut adeò merito illa facta c. 61. verba usurpare potuerit: *Spiritus Domini super me, eò quòd unxerit Dominus me, evangelizare pauperibus misit me, prædicare captivis remissionem*. 3. Oratio & jejuniò per quadraginta dies vacavit, ut gratiam altissimi opus necessariam petere, & impetrare doceret. 4. Dæmonium ter tentantem fortiter repulit, & vicit, ut iterum exemplo suo doceret, neminem securè alios ad pugnam cum Dæmone & vitijs suscipiendam efficaciter hortari posse, non priùs ipse generosam de hoste victoriam reportasset.

Confidera II. Quàm aptæ sint hæc industriæ ad curam animarum fructuosè suscipiendam, eò quòd per eandem Operarius Evangelicus cum DEO arctius jungatur, adeò adeò optatum successum, & gratiam vocationis jure merito sperare queat.

Confidera III. Quomodo tu hæcenus has industriæ observaris, & observare deinceps velis. Colloquium ad Patronos.

Punctum II.

Confidera I. Quomodo Christus se gesserit, quando ad curam animarum suscepit; videlicet quòd 1. hanc curam suscepit prudenter, præmittendo orationem; & bonam intentionem præmittendo omnibus actionibus, ut, dum irrigaret, & plantaret, DEVS incrementum daret. 2. Universè saliter, omnes æquali amore complectendo, ita ut jure ultionum pare potuerit: *Venite ad me omnes, qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiam vos*. Matth. 11. 3. Efficaciter, beneficia tam corporalia, quàm spiritualia liberaliter conferebat, ita ut hoc quasi exemplo perinde, ac S. Joannes Discipulis

lor ad imitationem hortatus sit: dicens: *Filioli mei, non diligamus serbo, aut linguâ, sed opere & Veritate.* 1. Joan. 3.

4. *Fortiter*, nulli difficultati aut murmurationi, alterive ob-
staculo cedens, nulli labori aut molestiæ succumbens, ita ut
velut bonus Pastor animam suam dare non dubitaverit pro
ovibus suis, ut per hoc indicium magnitudinem charitatis
suz probaret.

Confidera II. Quàm bene & succinctè his quatuor pro-
prietatibus tota Pastoralis curæ obligatio & perfectio com-
prehendatur; quàm æquum proinde sit, ut ad hoc exemplar
oculos, mentemque assiduò reflectas, & quàm proximè æ-
mulari studeas.

Confidera 3. Quomodo id hætenus egeris, & agere dein-
ceps velis. Colloquium ad B. Virginem.

Punctum III.

Confidera I. Quomodo Christus se post actiones in Pro-
ximis salutem susceptas gesserit, nimirum, quòd gratias Patri
suo devotè egerit; nihil sibi de fructu, sed omnia Patri ad-
scripserit, non quærens gloriam suam, sed ejus, qui miserat
ipsum, Patris: non tristatus sit, si optatus successus & fructus
non est secutus, sed placidè in divina ordinatione acquie-
verit.

Confidera II. Quàm æquum sit, ut tu quoque simili mo-
do te geras; & primò quidem gratias tantò ferventiùs per-
solvas, quantò majus tibi beneficium collatum esse agnoscis,
dum te velut tam vile & inutile instrumentum ad tam ex-
cellsum opus assumere dignatus est. Deinde verò de fructu
etià tantò tibi minus adscribas, quantò clariùs cognoscis, te
plantasse & rigasse duntaxat, incrementum autem à DEO
datum esse, atque adeò meritò cum S. David. Ps. 113. exclam-
es: *Non nobis, Domine, non nobis, sed nomini tuo da glo-
riam.* Denique quoad fructum etiam divinæ dispositioni
plenissimè te conformes, sciens, quòd curam à te solùm exi-
gat DEVS. non curationem, & securus sit labor tuus, ut quem
nullus defectus evacuare valet, ut bene S. Bernardus l. 4. de
confid. c. 2. advertit.

Confidera III. Quomodo hæc tria capita hætenus obser-
vatis, & observare deinceps velis. Colloquium ad Christum.

Ex lib. 3. de Imitatione legi potest c. 56.

Ex libello Exercitiorum verò legi possunt tres Gradus Humilitatis in hunc modum à S. Ignatio propositi.

Primus Humilitatis modus hic est ad salutem necessarius ut me penitus subdā divina legi observanda, utque mundi quidem totius oblato mihi dominio, & extremo discrimine objecto, transgrediar ex deliberato Mandatum ullum divinum, aut humanum, quod quidem peccati talis Vinculo nos obliget.

Secundus majoris est perfectionis, ut fixo animo ad divitias, paupertatem, honorem, ignominiam, brevitatem ac longitudinem, aequè sim propensus, ubi aequalis est detestatio laudis & salutis mea occasio, utque nulla vel humana quocumque tacumque felicitatis, vel propriae mortis conditione propensius adducar unquam, ut culpam, licet venialem tantum carnā admittere.

Tertius est modus humilitatis absolutissima, ut prope iam duos adeptus, etiam si nullo superaddito laus DEI periret, ad majorem tamen imitationem Christi, eligam pariter cum copauere, spreto, & illuso, paupertatem, contemptum & insipientia titulum complecti, quam opes, honores, & sapientia estimationem.

Porro circa hos tres gradus rectius intelligendos, sequentia breviter annotasse proderit. Primò finem eorundem esse, ut omnium præteritarum Meditationum fructus in rospendium redigantur, & proposita in eis facta confirmentur, unde S. Ignatius eorum considerationem non pro speculativa Meditatione præscripsit, sed solummodo per vices, totò decursu, recolere eos iussit.

Secundò totam perfectionem Christianam in his tribus gradibus contineri, atque adeò primum viæ purgativæ, secundum illuminativæ, tertium unitivæ respondere.

Tertiò. Eisdem gradus appellari à S. Patre modos humilitatis, eò quòd humilitas, licet immediatus ejus finis sit, effectum propriæ excellentiæ moderari, per hanc tamen considerationem conetur perfectè hominem subjicere DEO, & mandatorum perfectam observationem disponere.

casuper rationem, cur hos gradus sic nominaverit, affert Lu-
 dovicus de Palma, quod scilicet hi gradus contemptum o-
 mnium divitiarum & honorum, & vires, bonamque dispo-
 sitionem ad infamiam & vilipensionem subeundam exi-
 gant, quæ omnia sine profunda humilitate fieri non possunt.

Quartò hos gradus à S. Patre faciendæ electioni præposi-
 tos fuisse, eò quòd hæc electio maximè pendeat ex abstra-
 ctione à rebus temporalibus, animiq; subiectione ad Deum,
 quæ utraque dispositio per hos tres gradus obtinetur.

Materia Scriptionis.

Pro hac hodie materiam copiosam axiomata quædam spi-
 ritualia dabunt; hæc enim sunt quasi firmi lapides, ex qui-
 bus fundamentum Christianæ perfectionis construi debet,
 ad quos in memoriam & animum jaciendos sequentibus
 verbis hortatur Origenes hom. 26. in Lucam: *Antequam*
eruat ur tempestas, antequam ventorum flatus consurgant,
& intumescant flumina, omne studium ad adificiorum fun-
damentum vertamus: edificemus domum nostram firmis lapi-
dibus, ut, cum durus turbo surrexerit, ostendamus nos habe-
re adificiam supra firmam petram Christum IESVM. Ut
 autem ejusmodi axiomata in promptu habeas, sequentem in
 modum annotari possunt.

Axiomata Vitæ Spiritualis.

I. *Nemo bonus, nisi solus DEVS,* Luc. 18. intellige sub-
 stantialiter, & à se. Hinc DEVS Moyse Exod. 33. *Veni, ego*
ostendam omne bonum tibi.

II. *Fecisti nos, Domine, ad te, & inquietum est cor no-*
strum, donec requiescat in te. S. Augustinus l. 1. Conf. hinc
 DEVS triangulare cor fecit, ut innueret, à solo DEO uno &
 trino, non autem à circulari Mundo impleri illud posse.

III. *Dulcius ex ipso fonte petuntur aqua;* quia ex illo
 purius, recentius, copiosius hauriuntur. Hinc DEVS Jerem.
 2. queritur: *Me dereliquerunt fontem aqua viva.*

IV. *Gustato Spiritu despicit omnis caro;* hinc S. David hor-
 tatur Ps. 33. *Gustate, & videte, quoniam suavis est Do-*
minus.

V. *Nihil malum, nisi peccatum;* quia hoc solùm separat
 à sum-

à summo bono, vel minuit possessionem illius. Hinc S. Petrus 1. c. 3. *quis est, inquit, qui noceat vobis, si boni amatores fueritis.*

VI. *Tantum proficies, quantum tibi vim intuleris.* Thomas Kemp. l. 1. c. 25. quia, cum seclus hominis ad malum proni sint, necesse est, ut, quanto violentius se à malo abstergerit, tanto propinquius ad summum bonum accedat. Hinc S. Ignatius, & Franciscus Xaverius nihil magis, quam virtutem suam commendabant.

VII. *Si vis vitam, muta vitam.* S. Augustinus. quia mutando vitam tuam imperfectam, moreris tibi, quantum autem moreris tibi, tantum Deo vivis, qui est vita vera, jucunda, secunda, perfecta.

VIII. *Omnis gloria Filie Regis ab intus.* Pl. 44. quia omnis gloria hominis in possessione summi boni, quae per amorem obtinetur, consistit; amor autem intrinsecus est virtutis. Hinc merito DEVS per Prophetam Jer. c. 9. honoratur: *Non gloriatur Sapiens in Sapientia sua: & non gloriatur fortis in fortitudine sua: & non gloriatur dives in divitiis suis: sed in hoc gloriatur, qui gloriatur, scire, & non esse me.*

IX. *Optima Vita optimus DEI cultus.* Seneca in poemate. quia optima vita est vita beneplacito & voluntati DEI conformis; nemo autem DEVM magis colit, quam qui eius voluntatem perfecte implet; hinc S. Augustinus in Pl. 150. dicit: *Vis semper laudare DEVM & benefacere omnia, qua scilicet & semper laudasti DEVM.*

X. *Rectè novit vivere, qui rectè novit orare.* S. Augustinus ho. 40. quia duo media ad vitam rectè instituendam sunt necessaria, illustratio intellectus, & motio voluntatis, haec autem utrumque per orationem rectè institutam obrietur.

XI. *Tantum DEVS apponit ad adiutorium, quantum addimus ad studium.* Cæsarius hom. 3. ad Monachos. Quia quando homo facit, quod in se est, tunc præparatio hominis ad gratiam habet necessitatem ad id, ad quod ordinatur à DEO, non quidem necessitatem coactionis, sed infallibilitatis, quia intentio deficere non potest, uti S. Thomas 1. 2. q. 112. a. 3. discipulatur.

XII. *Summa patientia, summa scientia;* quia hæc scientia, scilicet nosse rectè pati, est summè necessaria, utilis, &

Hinc S. Paulus aperte dicitur, me scire aliquid inter vos, nisi IESVM Christum, & hanc crucifixum.

XIII. *Opinio, non tribulatio nos cruciat*: quia tribulatio mala in se non est, cum summam recte accipientibus utilitatem afferat; sed opinio de illa malam facit; cum igitur turbamur ex earum adventu, non alios culpemus, sed nos ipsos, id est, opiniones nostras, ait recte Epictetus. c. 10. Enech.

XIV. *Prima Virtus Monachi est, hominum iudicia contemnere*. S. Hieronymus in epist. ad Pammach. quia cum humana iudicia plerumque valde distorta sint, id est, contraria recte rationi, nihil unquam recte aget, qui talibus iudicijs velut regulæ suas actiones conformat. Hinc S. Paulus 1. Cor. 4. dixit: *Mihi autem pro minimo est, ut à vobis iudicer, aut ab humano die*. Si enim hominibus placerem, Christi servus non essem.

XV. *Perfectio maxima in minimis*. Quia in his major difficultas superanda est, atque adeò amor Dei, in quo perfectio consistit, magis exercetur; hinc S. Ignatius, teste Niccolao Lyrazo l. 1. apoph. 5. ad quendam sic scripsit: *Libentissimè audimus, te inter fratres infima quarere, & ultima atque minima consecrari; nam magnitudo humana mentis non in celsa est, ut magna ex suo sensu quis eligat, & amplectatur, sed ut ad minima se extendat. Perge igitur exerceri in minimis, ut maxima aeterna vita promerereas*.

XVI. *Qui abstinens est, adjiciet vitam*. prov. 21. quia, dum sanitatem corporis conservat, vitam quoque corporalem adjicit; & dum ad spirituales actiones ritè peragendas aptior per abstinentiam efficitur, spirituales quoque vitam gratiæ & gloriæ non mediocriter auget.

XVII. *Qui se humiliat, exaltabitur* Luc. 14. nam I. exaltatur ad majorem amicitiam Dei. ut S. Augustinus in ps. 25. indicavit dicens: *Vis esse exaltatus? esto humilis, quia surgimus sancti, cum fuimus humiles*. II. Exaltatur ad officia digniora: quia Deus infima mundi eligit, ut confundat fortia. III. Exaltatur ad famam majorem, quia gloria sequitur fugientes.

N 5.

XVIII.

XVIII. *Omnia nostra aliena sunt, solum tempus nostrum est.* Seneca. quia temporis solius perfectum dominium habemus; hinc tam sollicitè inonet Apostolus ad Eph. 5. *Redete, Fratres, quomodo cautè ambuletis, non quasi iniqui, sed quasi sapientes, redimentes tempus.*

XIX. *Obediens loquetur Victorias.* Prov. 21. quia 1. vincet *demonem*; quia per solas voluntates nostras propius nos impugnant, atque ad eò, dum hæc alijs perfecte per obedientiam subicitur, arma demonis infringuntur. Hinc Gregorius in 4. Reg. c. 4. *ceteris virtutibus, inquit, deus impugnamus, obedientiã vincimus.* II. Vincet *carum propriam*; expedit enim inferius subijci superiori, inquit S. Augustinus, *ut is, qui subijci vult id, quod inferius subiciat se superiori suo. Tu majori, tibi minor.* Ty. D. sibi caro. Hinc Thomas Kemp. l. 2. c. 13. monet: *Disce gatur celeriter superiori tuo te submittere, si carum propriam optas subjugare.* III. Vincet *inimicos*; quia, si placuerint Domino viæ ejus (id quod maximè per obedientiam fieri solet) etiam inimicos convertet ad pacem; certè, cum sit vir secundum cor Dei, brachium Dei confortabit eum. IV. Vincit *difficultates in actionibus occurrentes*; quia, cum faciat cum Ezechia mandata, quæ præcepit Dominus, cum ipso quoque Dominus erit, & in cunctis, quæ processerit, sapienter se geret. V. Vincet *tribulationes*; quia obedienti perinde ut diligenti omnia converteantur in bonum.

XX. *In Christianis non exordia laudantur, sed finis.* Hieronymus l. 1. contra Jovin. nam incassum bonum agitur, si ante vitæ terminum deseratur; & frustra velociter currit, qui, priusquam ad metas venerit, deficit, ut S. Gregorius l. 1. mor. rectè pronuntiavit.

EXERCITIA TERTIÆ HEBDOMADÆ.

HActenus in superiori hebdomada consideratum est, per rationem Christus Dux & Magister noster prima doctrina hominis Christiani, scilicet *abstinere, & agere, docere*